

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. ש.ע.ל – שלום עכשיו לישראל מפעלים חינוכיים, ע"ר 580037430

2. חגית עופרן, ת.ז. 32289076

על-ידי עו"ד מיכאל ספרד ואח'

מרח' דוד חכמי 12, תל אביב 65157

טל': 03-6206947 ; פקס: 03-6206950

העותרות

נ ג ד

1. שר הביטחון

2. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית

3. ראש המנהל האזרחי בגדה המערבית

4. הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש

באמצעות פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים ירושלים

טל': 02-6466131 ; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה להודעת העדכון מטעם המשיבים מתאריך 15.4.2019

בהתאם לסעיף 3 בהחלטת בית המשפט מיום 13.9.2018 מתכבדות העותרות להגיש את תגובתן להודעה שבכותרת.

להלן תגובת העותרות:

1. בהחלטתו מיום 13.9.2018 הורה בית המשפט הנכבד למשיבים להגיש שתי הודעות עדכון, האחת ביחס לנוהל שיסדיר את סוגיית הפרסום של מתן הרשאות לתכנון והקצאות של מקרקעין בשטחים שמחוץ לתחומי יישוב בגדה המערבית (להלן: "הודעת העדכון הראשונה"); והשנייה שתפרט את תוצאות הבחינה שנעשתה אצלם בנוגע לסוגיית הפרסום של הרשאות לתכנון והקצאות בתחומי היישובים הישראליים (במגזר הכפרי) (להלן: "הודעת העדכון השנייה").

2. הודעת העדכון הראשונה הוגשה ביום 8.11.2018, והעותרות הגיבו עליו בתגובתן מיום 18.11.2018.

3. הודעת העדכון השנייה הוגשה לאחר מספר הארכות מועד ביום 15.4.2019. לפיכך, כעת בפנינו התמונה המלאה של עמדת המשיבים.

4. על רקע שתי הודעות העדכון ניתן לומר בבירור: המשיבים מעוניינים להותיר בידם את האפשרות המלאה להעניק הרשאות לתכנון ולהקצות משאבי קרקע בשטחים הכבושים, בין אם מחוץ לתחומי

יישובים ואם בתוכם, בחשיכה מוחלטת, מבלי ליידע את הציבור וכפועל יוצא מבלי שלציבור תהיה אפשרות להתנגד או לנקוט בהליכים בטרם הרשאות או הקצאות אלו יהפכו לעובדה מוגמרת.

5. בתגובתנו להודעת העדכון הראשונה פרשנו את הפגמים הרבים שנפלו לדעתנו בנוהל שהציגו המשיבים לפרסום בשטחים שמחוץ לשטחי יישוב, ובין היתר העובדה שהחריגים לחובת הפרסום הם רחבים ביותר ומוציאים ממנו שטחי קרקע עצומים; שחריגים אחרים הם עמומים ובלתי מוגדרים; ש"פעולה במקרקעין" לגביה חלה החובה לבצע פרסום לפי הנוהל אינה מוגדרת; ושחובת הפרסום קיימת רק בהקצאה או בהרשאה הראשונה וכך היא לא חלה על מרבית הקרקע בשטחי C שכבר הוקצתה בעבר והקצאות חוזרות תהיינה פטורות מפרסום.

6. עתה בפנינו הודעת העדכון השנייה ובה נאמר שככל שהדברים נוגעים לקרקע בתחומי יישובים, המשיבים יגבשו נוהל שיחול אך ורק על שטחים בייעוד של צרכי ציבור ("השטחים החומים") ובו יוסדר "הליך פרסומי ביישוב הכולל פירוט אודות השימוש המבוקש לעשותו, באופן שיאפשר הגשת התנגדות וזו תיבחן על-ידי הרשות המקומית שבתחומה נמצא היישוב" (פסקה 10 להודעה המעדכנת השנייה ההדגשה שלנו).

7. מבעד לערפל הניסוחי של העדכון הדל בפרטים, אפשר לחלץ את התובנות הבאות:

א. ה"הליך הפרסומי" יתקיים רק לגבי הרשאה/הקצאה בשטח בייעוד לצרכי ציבור, כלומר לא יהיה פרסום של הרשאה/הקצאה של קרקע בייעוד אחר (ובכלל זאת מגורים, מסחר, תעשייה, חקלאות);

ב. ה"הליך הפרסומי" יבוצע ביישוב בלבד. כלומר: לא תהיה חובת פרסום מחוץ ליישוב שבו הקרקע ומי שלא נכנס ליישוב לא יוכל לדעת על ההקצאה/הרשאה;

ג. ה"הליך הפרסומי" יעניק מידע מצומצם ביותר אודות ההקצאה/הרשאה (רק מהו "השימוש המבוקש לעשותו" בקרקע). על-פניו מידע זה לא יכלול, למשל, את זהות מוטב ההרשאה/הקצאה, או תנאיה;

ד. התנגדויות ככל שתוגשנה תידונה ותוכרענה על-ידי הרשות המקומית שבתחומה נמצא היישוב ולא בהכרח על-ידי הגורם המרשה/מקצה.

ה. חשוב לציין כי ה"הליך הפרסומי" המדובר הוא כבר נוהל קיים ומחייב, הנוהג בכל הרשויות המקומיות ואין בו שום חידוש. כפי שעולה ממכתבו של הממונה על היישובים ביהודה ושומרון מטעם משרד הפנים, מר אבנר כהן, מיום 7/7/14 שצורף לתגובת המשיבים (מש/1), הרשויות המקומיות בשטחים היו אמורות לפרסם הקצאות בשטחים חומים בהתאם לנוהל מ-2007, אך לא כולן עשו זאת ונדרש "רענון" ההוראות. זאת ועוד, בתשובה המקדמית שהגישו המשיבים ב-19/1/17, שהשתרעה על פני 14 עמודים ובה תיארו המשיבים בפירוט את הנהלים הקיימים, הם לא מצאו לנכון לציין את קיומו של ההליך הפרסומי בשטחים החומים ביישובים. עובדה זו מעידה על כך

שמדובר בהליך שולי יחסית לרוב רובן של ההקצאות וההרשאות, והוא נוגע רק להקצאות שמבוצעות ע"י הרשויות המקומיות עצמן ולא ישירות מהממונה על הרכוש הממשלתי או מהחטיבה להתיישבות.

1. בכל הקשור לנושא העיקרי של העתירה והוא פרסום כלל ההקצאות של אדמות ציבור בשטחים (ושבעטיו התקיימו, בין השאר, דיונים במשך כשנתיים של צוות מיוחד שהוקם ע"י רה"מ שלא הגיע להסכמות, וכך דיונים אצל היועמ"ש לממשלה), בנושא זה כל שנאמר בהודעה המעדכנת הנוכחית הוא כי מתקיימת עבודת מטה בין משרדית וכי: "אין מנוס אלא להמתין להחלטת הדרג המדיני שידון בשאלת ניהול הקרקעות במגזר הכפרי, לאחר כינונה של הממשלה". למרות זאת, המשיבים מעיזים לטעון שהעתירה "מיצתה את עצמה".

8. ובמילים אחרות: המשיבים מציעים פרסום של חלק קטן מאוד בלבד של ההרשאות/הקצאות בתחומי יישוב; לפרט בו מידע חלקי ביותר לגבי ההרשאה/הקצאה, מידע שאפילו לא כולל את הגורם אליו מקצים / לו מרשים לתכנן; פרסום שיהיה בלתי נגיש למי שאינו תושב היישוב, **ובודאי למי שאינו רשאי להיכנס ליישובים ישראלים בגדה המערבית, כמו פלסטינים**; ואחרי כל זה מעניקים בידי הרשות המקומית את הסמכות להחליט בהתנגדויות אם איכשהו בכל זאת תוגשנה.

9. בכבוד הראוי, קריאה מדוקדקת בהודעה המעדכנת השנייה מגלה שהמשיבים מודיעים לנו שהקצאות/הרשאות בתחומי יישוב ימשיכו להיעשות הלכה למעשה ללא ידיעת הציבור.

10. אין לנו, לפיכך, אלא לקבוע שהסבלנות שגילה בית המשפט הנכבד, כדי לאפשר למשיבים לקדם באופן וולונטארי (תחת לחץ עתירה אמנם) שקיפות בהליכי הרשאות/הקצאות של קרקעות בגדה המערבית, כשל. שלוש וחצי השנים שחלפו מאז שהוגשה עתירה זו ב-1.12.2015, נוצלו ליצירת מראית עין של חשיבה, בחינה וגיבוש של מדיניות חדשה, אך למעשה שתי הודעות העדכון מלמדות אותנו שהמשיבים מבקשים למנוע מהציבור מידע על פעולות אלה המתבצעות במשאב מוגבל שחשיבותו דרמטית בכל מקום, ובמיוחד באזור הזה שבו להרשאות/הקצאות יש גם משמעות מדינית.

11. לאור כל האמור העותרות מבקשות כי יוצא צו על תנאי כמבוקש בעתירה.

מיכאל ספרד, עו"ד
ב"כ העותרות

7.5.2019 בנובמבר 2018